

Sisältö

1. SOPIMUSOIKEUS	13
Yleiset sopimusoikeudelliset periaatteet	13
Sopimuksen syntyminen	14
Sopimusrikkomus	14
Sopimuksen purkaminen ja vahingonkorvausvelvollisuus	15
Tarjouksen tekeminen	15
Tarjouspyyntö	15
Tarjouksen tekijä	16
Tarjouksen sisältö ja tarjouspyynnön mukaisuus	16
Tarjouksen toimittaminen	17
Tarjouksen sitovuus	17
2. JULKISET HANKINNAT	19
Hankintalain soveltaminen	19
Kynnysarvot ja hankinnan ennakoidun arvon laskeminen	20
Kansalliset menettelyt	21
EU-kynnysarvon ylittäviä tavara- ja palveluhankintoja sekä rakennusurakoita koskevat säännökset	23
Avoin menettely	23
Rajoitettu menettely	24
Neuvottelumenettely	24
Kilpailullinen neuvottelumenettely	25
Innovaatiokumppanuus	25
Suorahankinta	26
Puitejärjestely	26
Sähköinen huutokauppa	27
Dynaaminen hankintajärjestelmä	28
Suunnittelukilpailu	28
EU-kynnysarvot ylittävän hankinnan toteuttaminen	28
Ehdokkaiden ja tarjoajien valinta sekä tarjouksen valinta	31
Pakolliset poissulkemisperusteet	31
Harkinnanvaraiset poissulkemisperusteet	31
Ehdokkaan ja tarjoajan korjaavat toimenpiteet	32
Ehdokkaiden ja tarjoajien soveltuvuutta koskevat vaatimukset	33
Kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen valinta	34
Hankintaa koskevat päätökset ja hankintasopimus	35
Hankintaohjaisu ja muutoksenhaku	35
Hankinnan keskeyttäminen	37
3. HARMAAN TALOUDEN TORJUNTA	38
Tilaajavastuulain edellyttämät selvitykset	38
Tilaajavastuulaki	38
Tilaajan selvitysvelvollisuus	39
Selvitysvelvollisuuden laiminlyönti	40
Tilaajan selvitysvelvollisuus ulkomaiselta yritykseltä	40

Tilaa javastuu.fi	41
Käännetty verovelvollisuus rakennusalalla	42
Pääsääntö	42
Rakentamispalvelut	43
Milloin käännettyä verovelvollisuutta ei sovelleta	44
Palvelun myynti.....	44
Muutoin kuin satunnaisesti	45
Muita poikkeuksia	45
Laskutus	46
Verojen vähennykset ja palautukset.....	46
Kuittaussitoumus.....	46
Ohjeita tilaajalle	47
Ohjeita urakoitsijalle.....	47
Veronumero	48
Veronumero tunnistekortissa.....	48
Tunnistekortin pitämisen velvollisuus	49
Rakennustyömaan käsite.....	49
Ulkomaalaisten veronumero	50
Rakennusalan julkinen veronumerorekisteri.....	50
Päätoteuttajan velvollisuudet	51
Työntekijäluettelon pitäminen	51
Työntekijätiedot Verohallinnolle.....	52
Urakkatiedot Verohallinnolle	53
Työntekijä- ja urakkatietojen ilmoittaminen	54
4. URAKOINTI	56
Urakkasopimus	56
Urakkamuodot	57
Suoritusvelvollisuuden mukaan jaotellut urakat	58
Maksuperusteen mukaan jaotellut urakat	58
Alistamissuhteen mukaan jaotellut urakat	59
YSE 1998.....	59
Urakan sisältö ja laajuus	59
Urakka-aika	60
Vastuu	61
Vakuudet ja vakuutukset	62
Suunnitelma- ja hintamuutokset.....	62
Organisaatiot.....	62
Yhteiset kokoukset ja toimitukset	63
Sopimuksen purkaminen ja siirtäminen	63
5. KONE- JA KULJETUSPALVELUIDEN HANKINNAN	
YLEISET EHDOT (KE 08).....	64
Velvollisuudet	64
Tilaaajan velvollisuudet	64
Yrittäjän velvollisuudet.....	65
Vastuut.....	65
Maksuperusteet ja -ehdot	66

Erillismääräykset	68
Työkoneen ja kuljettajan vuokraussopimuksen sisältö	69
6. KAAPELINÄYTÖT	70
Velvollisuus selvittää kaapeleiden sijainti	70
Maastonäyttö	71
Kaivutyöt kaapeleiden läheisyydessä	71
Vauriotapaukset	72
7. KONEKAUPPA	73
Vakioehdot	73
Kauppalain soveltaminen	73
Konekaupan muistilista.....	75
Reklamaatio	77
8. KULUTTAJALLE TEHTÄVÄT TYÖT	78
Kuluttajansuojalaki	78
Konepalvelu ja urakointi kuluttajalle	79
Kuluttajapalvelujen hinnan ilmoittaminen	79
Kuluttajansuojalain seuraamukset	80
Viivästys.....	80
Virhe	81
9. INDEKSIT	84
Indeksiehto sopimuksessa	84
Maarakennuskustannusindeksi	85
Sosiaalikulut	85
Kuljettajakustannus	86
10. MITTAUKSET	88
11. LASKUTUS JA PERINTÄ	90
Kirjanpitovelvollisuus	90
Laskua koskevat vaatimukset	91
Määräaika	91
Lasku	91
Yleiset laskumerkinnot	92
Laskujen säilyttäminen.....	94
Muista laskuttamasta	95
Töiden keskeyttäminen	95
Konepalvelutyöt.....	96
Viite- ja viivästyskorko ja niiden käyttäminen	96
Hyvä perintätapa kuluttajaperinnässä	97
Perintälaki.....	97
Kuluttajasaatava.....	97
Perinnän aloittaminen	97
Velkojan maksumuistutusten sisältö, määrä ja aikarajat	98
Perintäkulut	99

Saatavien periminen yrityksiltä	99
Maksukehotukset	99
Trattaperintä.....	100
Velan oikeudellinen perintä.....	100
Oikeudenkäynti.....	100
Ulosotto.....	101
12. VAKUUTTAMINEN.....	102
Vastuuvakuuttaminen	102
Toiminnan vastuuvakuutus.....	102
Vastuuvakuutuksen keskeiset korvausrajoitukset.....	103
Alihankkijoiden aiheuttamat vahingot	103
Rakennustyövuakuutuksen suhde toiminnan vastuuvakuutukseen.....	104
Selvitä lisävakuutusten tarve.....	104
Toimintaohjeet vahinkotilanteessa.....	105
Liikennevakuuttaminen	105
Liikennevakuutusvelvollisuus	105
Vakuuttamisvelvollisuudesta vapautetut ajoneuvot.....	106
Eläkevakuuttaminen	106
TyEL-eläkevakuutus	106
YEL-eläkevakuutus	106
Tapaturmavakuuttaminen	107
Työnantajan vakuuttamisvelvollisuus ja korvattavat vahingot	108
Yrittäjän tapaturmavakuuttaminen	109
13. VEROTUS.....	110
Oma-aloitteiset verot	110
Oma-aloitteisten verojen ilmoittaminen ja maksaminen	110
Verovelkarekisteriin merkitseminen.....	111
Kotitalousvähennys.....	111
Tuloverotus.....	112
Osakeyhtiö.....	112
Avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö.....	113
Liikkeen- tai ammatinharjoittaja.....	113
Neuvonta ja muutoksenhaku	114
Tuloveroa koskeva ennakkotieto	114
Ennakkoratkaisu.....	115
Muutoksenhaku ja valitusosoitus	115
Muu neuvonta	115
Oikaisu	116
Valitus Helsingin hallinto-oikeudelle ja jatkovalitus korkeimmalle hallinto-oikeudelle	116
Ajoneuvoverotus	116
Polttoainemaksu.....	117
Moottoriyökkoneiden polttoainemaksuvapaus	117
Moottoriyökkoneet ja traktorit.....	118
Auton alustalle rakennetut työkkoneet.....	119
Polttoainemaksusta vapauttaminen hakemuksen perusteella	120
Polttoainemaksun maksuunpaneminen.....	121

Polttoainemaksun määrä.....	122
Traktoreiden päivämaksujärjestelmä	123
14. TYÖSUHTEEN EHDOT	124
Työlainsäädäntö ja työehtosopimukset	124
Työsopimus ja paikallinen sopiminen	125
Työsopimuksen tekeminen.....	125
Toistaiseksi voimassa oleva työsopimus	125
Määräaikainen työsopimus.....	125
Työsopimuksen sisältö.....	126
Koeaika.....	126
Paikallisesta sopimisesta.....	127
Palkkaus	129
Maa- ja vesirakennusalan työehtosopimus.....	129
Asfalttialan työehtosopimus	130
Rakennusalan toimihenkilöiden työehtosopimus	131
Työaika	132
Työajan määritelmä	132
Säännöllinen työaika.....	132
Säännöllisen työajan järjestäminen.....	132
Ylityöt.....	133
Arkipyhäkorvaukset.....	134
Työajan lyhentäminen	135
Sairausajan palkka	136
Sairausajan palkan määrä.....	136
Odotuspäivän (= karenssipäivän) palkka.....	137
Korvattava ajanjakso ja korvattavat päivät	137
Vuosiloman määräytyminen	138
15. LOMAUTTAMINEN JA TYÖSUHTEEN PÄÄTTYMINEN	140
Työvoiman vähentäminen taloudellisilla ja tuotannollisilla perusteilla	140
Neuvotteluelvoitteet maa- ja vesirakennusalan ja asfalttialan työntekijöiden osalta	140
Neuvotteluelvoitteet rakennusalan toimihenkilöiden osalta	141
Lomauttaminen	141
Työntarjoamisvelvollisuus.....	142
Irtisanominen taloudellisella ja tuotannollisella perusteella	143
Irtisanomisen toimittaminen ja irtisanomisajat	143
Työntarjoamisvelvollisuus.....	144
Takaisinottovelvollisuus.....	145
Työnantajan oikeus päättää työsuhde työntekijästä johtuvasta syystä	146
Irtisanominen.....	146
Menettely irtisanomistilanteessa.....	147
Työsopimuksen purkaminen.....	147
Menettely työsopimuksen purkutilanteessa	148
Työsopimuksen purkautuneena pitäminen	148
Työntekijän oikeus päättää työsuhde	149
Irtisanoutuminen.....	149
Lomautetun työntekijän oikeus irtisanoutumiseen	150

Todistukset	150
Lomautustodistus.....	150
Työsopimuksen päättämisperusteiden ilmoittaminen työntekijälle.....	150
Palkkatodistus ja työtodistus	150
16. TYÖTURVALLISUUS	152
Työturvallisuus rakennushankkeessa	153
Työnantajan työsuojeluvastuu	154
Huolehtimisvelvollisuus	154
Työn vaarojen selvittäminen ja arviointi	154
Työympäristön ja työn suunnittelu	155
Työnantajan rikosoikeudellinen vastuu ja vahingonkorvausvastuu	155
Työsuojelun yhteistoiminta	156
Yhteistoiminnan tarkoitus.....	156
Työsuojelupäällikkö	156
Työsuojeluvaltuutettu.....	156
Työsuojelutoimikunta	157
Työpaikan määritelmä	157
Yhteistoiminnassa käsiteltävät asiat.....	158
Työsuojelun toimintaohjelma ja riskien kartoitus	158
Työsuojelun toimintaohjelman laadintavelvollisuus.....	158
Työsuojelun toimintaohjelman laadinta.....	159
Riskien kartoitus, arviointi ja luokittelu	160
Toimenpiteet.....	160
Seuranta ja palaute	160
Sisältö.....	161
Perehdyttäminen ja työnopastus	162
Työnopastuksen järjestäminen	163
Työterveyshuolto	164
Työntekijän velvollisuudet	165
Rakennuttajan velvollisuudet	166
Turvallisuuskoordinaattorin nimeäminen	166
Päätoteuttajan nimeäminen.....	167
Turvallisuuden huomioon ottaminen rakennushankkeen valmistelussa.....	167
Rakennuttajan laatimat asiakirjat jatätöntöönpanon seuranta rakennustyössä.....	167
Asiakirjojen ajan tasalla pito, tietojen anto sekä toimenpiteiden täytöntöönpanon seuranta.....	169
Velvollisuus huolehtia, että rakennustyömaalla työskentelevillä henkilöillä on kuvallinen tunniste	169
Päätoteuttajan velvollisuudet	169
Rakennustöiden turvallisuussuunnittelu.....	170
Rakennustyömaa-alueen käytön suunnittelu.....	172
Ennakoilmoitusvelvolliset työmaat	173
Rakennustyömaan pelisäännöt.....	173
Työmaan johto.....	174
Rakennustyön toteutus.....	174
Luettelo yhteisellä työmaalla työskentelevistä.....	175
Suunnittelijan velvollisuudet	175

Työmaatarkastukset	176
Koneiden, laitteiden ja muiden työvälineiden turvallisuus	176
Nostolaitteiden, nostoapuvälineiden ja telineiden käyttöönotto	176
Viikoittaiset kunnossapitotarkastukset ja turvallisuusseuranta	176
Työmaatarkastuksiin osallistujat ja pöytäkirjat.....	177
Vikojen korjaaminen.....	177
Työturvallisuus maa- ja vesirakennustyössä	177
Suunnitteluvollisuus ja esitiedot.....	177
Kaivutyö ja kaivannon tuenta	178
Maarakennuskoneiden vaara-alue.....	178
Työturvallisuus purkutyössä	179
Purkutyon suunnittelu ja purkutyömenetelmät	179
Purkujäte.....	179
Työturvallisuus räjäytys- ja louhintatyössä	180
Turvallisuussuunnitelma	180
Räjäytyssuunnitelma	180
MVR-mittari 2017	181
17. YMPÄRISTÖASIAT	182
Yrityksen ympäristösuunnittelu ja riskien hallinta	182
Yrityksen ympäristösuunnitelma.....	182
Työmaan ympäristösuunnittelu	184
Kannattaa ehkäistä onnettomuudet ennalta	186
Maarakennuksessa tarvittavat luvat ja ilmoitukset	187
Ympäristölupa	187
Maa-aineslupa	189
Maa-ainesten ottoluvan ja ympäristöluvan yhteiskäsittely	191
Rakentamisen ja muiden toimenpiteiden luvanvaraisuus.....	191
Rakennustyön aloittaminen	191
Rakennuslupa	192
Toimenpidelupa	193
Maisematyölupa	194
Ilmoitus melua ja tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta	194
Ilmoitus pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta	195
Jätelain mukaiset veloitteet	196
Jätteen määritelmä	198
Kaivetun maa-aineksen jäteluonne	198
Kirjanpitovelvollisuus.....	200
Siirtoasiakirja	201
18. TOIMIALOJEN ERITYISPIIRTEET	203
Asfaltointi	203
Asfalttiasemat	203
Valtioneuvoston asetus asfalttiasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista.....	203
Uusioasfaltti	204
Asfalttipäällysteet.....	205
INFRA ry:n jäsenliikkeitä koskevat asfalttipäällystystöiden yleiset sopimusehdot.....	205

Asfalttinormit	205
Kuljetukset	206
Liikennelupa.....	206
Tavaraliikenteen harjoittaminen ilman liikennelupaa.....	206
Vaaralliset aineet.....	207
Kuorma-autonkuljettajan ammattipätevyys	207
Nostopalvelut	208
Lainsäädäntö.....	208
Ajoneuvonostureiden lakisääteiset tarkastukset.....	208
Ajoneuvonostureita koskevat vaatimukset.....	210
Ajoneuvonosturinkuljettajan pätevyys	211
Työnjohto ja nostotyön suunnittelu	211
Vaikean noston käsite	212
Ajoneuvonostureiden vuokrauksen periaatteita.....	212
Purkumenetelmät	213
Saneerauspurku	213
Haitallisten ja vaarallisten aineiden purkaminen.....	214
Rakennusten ja rakenteiden purkaminen räjäyttämällä	214
Asbesti	215
Asbesti ja sen käyttö	215
Asbestikartoitus	215
Kirjallinen turvallisuussuunnitelma	216
Muut vaatimukset	217
Pölyntorjunta	219
Pölyt ja niille altistuminen	219
Haitallisiksi tunnetut pitoisuudet (HTP-arvot).....	220